

MINUTA

Întâlnirii Comitetului Consultativ al ADI ITI Delta Dunării,

Consiliul Județean Tulcea, sala de ședință Mihail Kogălniceanu, 12.06.2017, TULCEA

În data de 12 iunie 2017, începând cu orele 14.30, la sala Mihail Kogălniceanu din cadrul Consiliului Județean Tulcea, a avut loc întâlnirea Comitetului Consultativ în cadrul căruia s-a desfășurat forumul de monitorizare al ADI ITI Delta Dunării.

La întâlnire au participat:

- K – reprezentant DG REGIO
- K – reprezentant DG REGIO
- I – reprezentant DG REGIO
- L – reprezentant DG AGRI
- V – reprezentant DG EMPL
- C – reprezentant AM POPAM
- A – reprezentant AM POC
- I – reprezentant AM POIM
- D – reprezentant AM PNDR
- L – reprezentant AM PNDR
- L – reprezentant AM POR
- C – reprezentant AM POR
- G – reprezentant DGPSMISCSEPE
- A – reprezentant DGPSMISCSEPE
- O – reprezentant DGPSMISCSEPE
- D – reprezentant DG PECU
- A – reprezentant DG PECU
- L – reprezentant AM POAT
- L – reprezentant ADR Sud-Est

Din partea Asociației ADI ITI Delta Dunării, au participat:

- I – Președinte ADI ITI Delta Dunării
- D – Coordonator ADI ITI Delta Dunării
- B – expert POR
- R – expert POPAM
- V – expert POIM
- G – expert POCU
- P – expert PNDR
- R – expert PNDR
- G – expert POC
- A – expert Comunicare
- R – expert IT
- P – expert Achiziții Publice
- A – consilier juridic

În cadrul acestei întâlniri președintele ADI ITI Delta Dunării, **dl. I** , a propus discutarea de pe ordinea de zi a următoarelor aspecte:

- ✓ Cuvânt de deschidere al reprezentanților ADI ITI Delta Dunării, Comisiei Europene, MDRAPFE
- ✓ Situația sesiunilor deschise pentru ITI- prezentare ADI ITI Delta Dunării
- ✓ Situația avizelor de conformitate până la sfârșitul lunii mai 2017 - prezentare ADI ITI Delta Dunării
- ✓ Situația proiectelor depuse pe ITI - prezentare ADI ITI Delta Dunării
- ✓ Portofoliul de proiecte și beneficiari relevanți - prezentare ADI ITI Delta Dunării, ARBDD, discuții
- ✓ Schimb de păreri și opinii, discuții - membri ai Comitetului Consultativ, reprezentanți ai Comisiei Europene și MDRAPFE.

Dl. H , în calitate de Președinte al CJ Tulcea, a precizat faptul că în cadrul acestei întâlniri se face o analiză a stadiului implementării, a ceea ce înseamnă ITI Delta Dunării. Deasemenea mulțumește tuturor celor care au fost implicați și au sprijinit acest proiect, tuturor reprezentanților Comisiei Europene care și-au dat girul și au înțeles oportunitatea implementării unui proiect de o așa anvergură pentru această zonă a României, a Europei. În opinia dânsului principala problemă în ceea ce privește dezvoltarea turismului este că nu există finanțare pentru porturile turistice, porturi în general din Delta Dunării. Se caută soluții în vederea rezolvării unor probleme fără de care direcția principală, turismul, nu poate ajunge acolo unde s-a propus a se ajunge prin această strategie. La sfârșitul acestei întâlniri, dacă lucrurile vor fi înțelese bine, probabil că o bună parte din problematica existentă își va găsi rezolvarea, astfel încât această alocare, acest instrument să aibă atât finalitatea cât și rezultatul dorit și anume ca turismul să fie componenta principală de dezvoltare a județului Tulcea.

Reprezentantul DG REGIO, **dl. K:** , mulțumește Guvernului României și Autorităților de Management, pentru faptul că au luat în calcul extinderea Comitetului Consultativ, pentru a permite reprezentanților Comisiei Europene și a DG-urilor să fie prezenți la acest Forum de Monitorizare alături de reprezentanții AM-urilor. În opinia reprezentantului DG REGIO, instrumentul ITI este unic în România, aproape și în Europa, pentru că s-a creat un ITI care nu este urban. Totodată, în ceea ce privește alocarea financiară, care depășește valoarea de 1 mld. Euro, se consideră o ambiție măreață a factorilor implicați, fapt pentru care este necesară o strategie specifică, strategie aprobată în august 2016 și o bună guvernanță în jurul fondurilor alocate. Oamenii din această zonă așteaptă ca aceste fonduri să fie îndreptate către proiectele lor, către orașele și comunitățile lor. Misiunea comună este ca fondurile pentru această zonă să fie accesate. Fondurile vor trebui folosite în scopul strategiei asumate, strategie ce se bazează pe pregătirea și exploatarea patrimoniului natural deosebit. Totodată, se dorește dezvoltarea economică a acestei regiuni, care din punct de vedere logistic este un pic deconectată de restul țării. În acest sens va trebui urmărit cu atenție ceea ce se întâmplă. Vor fi puse întrebări în încercarea de a se înțelege ce este încă la stadiul de început, de promisiune și ce este real, sigur în privința alocării fondurilor. Monitorizarea joacă un rol esențial, fapt pentru care se va pune accent în cazul de față.

Dl. ' informează asupra faptului că pentru această strategie au fost alocați 1 miliard de Euro. Din informațiile deținute, precizează că până la jumătatea anului 2017 nu există contractare pe nicio sumă din alocare. Având în vedere că alocarea pe FSE este de aproximativ 75

milioane de Euro, îngrijorarea dânsului este că în momentul de față nu există vreun proiect major depus și nici nu sunt precizate sumele concrete ce sunt alocate pe proiectele pregătite de ADI ITI Delta Dunării. Din acest punct de vedere dorește identificarea problemelor întâmpinate în vederea oferirii unui sprijin pentru rezolvarea acestora.

Reprezentantul DG AGRI, **dl. L** , aduce la cunoștință faptul că PNDR a alocat aproximativ 170 milioane de Euro pentru această strategie. Programul tocmai a fost modificat fiind coluri deschise, separate, pentru ITI Delta Dunării, așteptările fiind ca acest organism să mobilizeze potențialii beneficiari. să-i consilieze și să lucreze foarte bine cu grupul de dezvoltare locală.

DI. T a subliniat faptul că un astfel de proiect e o șansă unică pentru Deltă și un lucru este foarte clar: că trebuie găsite resurse de dialog la nivel local, național și chiar la nivel European.

Guvernatorul Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării, **dl. M** , a precizat că Delta este un loc unic și extrem de important atât pentru România, Europa cât și pentru întreaga lume. Este o zonă umedă care nu are egal și care din fericire a ajuns în mileniul trei cu șanse mari de supraviețuire. Rezervația biosferei încearcă să pună de comun acord necesitatea prezervării habitatelor naturale cu necesitatea legitimă a oamenilor care trăiesc în această zonă, aceea de a avea un trai decent. Mecanismul ITI prin care sunt stabilite oportunitățile de identificare a resurselor, prin care se pot soluționa problemele de mediu, este de un ajutor esențial. Proiectele sunt în strânsă legătură cu strategia Deltei Dunării, strategie elaborată de Banca Mondială. Aplicarea unei abordări teritoriale integrate ITI împreună cu Rezervația Biosferei Delta Dunării pe întreg teritoriul este de asemenea esențială. Există echipe de specialiști, cercetători care lucrează pe proiecte. ARBDD-ul este un lider de parteneriat în multe din proiectele care vizează problematica de mediu, totodată, având întreaga susținere a ADI ITI Delta Dunării în elaborarea acestora. Există proiecte care vor fi duse la bun sfârșit.

DI. I , în calitate de Președinte al ADI ITI Delta Dunării, a precizat că această întâlnire este un forum de monitorizare a implementării acțiunilor din cadrul ADI ITI Delta Dunării. Prin strategia aprobată de HG și nevoile identificate în această strategie de către Banca Mondială, împreună cu principalii stakeholderi, s-au trasat câteva linii directoare. Aceste linii directoare reprezintă nevoia de investiții din această zonă, nevoia de investiții în baza căreia s-a construit un instrument ITI Delta Dunării. Nu se poate vorbi de o bună implementare a acestui instrument ITI Delta Dunării atunci când nu există posibilitatea de a rezolva principalele elemente ale nevoilor prin ghidurile elaborate la nivel național. Dacă nu există ghiduri specifice care să țină cont de specificitatea acestui teritoriu atunci nu se va putea discuta de o implementare foarte bună a acestui instrument.

Coordonatorul ADI ITI Delta Dunării, doamna **D** a subliniat faptul că teritoriul ITI cuprinde partea română a Deltei Dunării și are unități administrativ teritoriale care se află în totalitate pe teritoriul rezervației biosferei Deltei Dunării: orașul Sulina și 7 comune; unități administrativ teritoriale care se află parțial pe teritoriul rezervației biosferei Deltei Dunării: 3 orașe și 18 comune; și unități administrativ teritoriale aflate în vecinătatea teritoriului ITI Delta Dunării. De asemenea, doamna **D** SURCEL a specificat faptul că este singura Deltă a unui fluviu care are întreg teritoriul într-o rezervație a biosferei, Rezervația fiind cea mai importantă destinație turistică.

Are loc prezentarea Teritoriului ITI DD (date statistice, SIDD DD), Mecanismului ITI și implementarea acestuia, de către Coordonatorul ADI ITI Delta Dunării, doamna D (Prezentare atașată).

Reprezentantul DG EMPL, dl. V: a intervenit întrebând care sunt problemele cu care se confruntă ADI ITI Delta Dunării și solicitând detalii suplimentare privind comunicarea cu AM-urile.

Doamna D a precizat că au fost inițiate multe discuții cu reprezentanții autorității de management POCU. Decizia AM-ului a fost de a avea apeluri dedicate cu ghiduri specifice, coluri dedicate pentru ITI. Specialiștii de pe POCU au lucrat la un draft de ghid dedicat ITI. Într-un final nu s-a lansat niciun apel, niciun ghid specific pentru ITI Delta Dunării. La ultima întâlnire decizia a fost de găsi o soluție pentru a putea aplica pe apelul național, în sensul de a se aloca o sumă de bani și pentru teritoriul ITI, în cadrul unui ghid ce urmează a se lansa pe național, existând promisiunea că până la sfârșitul anului se vor mișca lucrurile și pentru ITI.

DI. II a specificat că nu toate submăsurile din cadrul POCU sunt implementabile în ITI și atunci din ghidurile publicate de către POCU se încearcă o grupare a unor submăsuri, obiective specifice care pot fi implementate în ITI. Din această cauză nu se poate aplica pe ghidurile POCU scoase în momentul de față.

Doamna D a precizat că în deciziile care s-au luat la nivelul autorităților de management prin interogările efectuate, fiecare autoritatea de management a decis care va fi metoda de lucru și ce solicitări vor avea din partea ADI ITI Delta Dunării. Una dintre solicitări este eliberarea avizului de conformitate. Acest aviz de conformitate asigură Autoritatea de Management că proiectul propus spre finanțare se încadrează în Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării. AM-urile pentru toate axele, măsurile, obiectivele specifice au solicitat acest aviz de conformitate. Există o singură excepție și anume în cadrul programului POR pentru mediu privat, respectiv axele 2.1 și 2.2 s-a decis să nu se dea acest aviz de conformitate, fiind agreate grilele de evaluare și codurile CAEN care sunt eligibile în cadrul acestor axe. Aceste avize se eliberează la solicitarea beneficiarului după o metodologie care este procedură de lucru internă a lui ADI ITI Delta Dunării. Procedura este postată pe site-ul ITI și în cadrul ei beneficiarul își prezintă proiectul într-o fișă de proiect, iar ADI ITI DD face o matrice cadru și corelează ceea ce se realizează în proiect cu obiectivele specifice din cadrul pilonilor din strategie. Totalul avizelor eliberate până acum este de circa 598 de avize, din care cea mai mare pondere ca solicitare, au avut-o beneficiarii privați, beneficiarii publici având doar un număr de 45 de avize. Valoric, ponderea cea mai mare a valorii proiectelor pentru care s-au solicitat avize este cea a beneficiarilor publici. Ponderea cea mai mare pentru măsurile care au fost deschise și pentru care s-au eliberat avize, o are măsura 6 din cadrul PNDR care reprezintă 69%. Pentru submăsura 6.2 care a fost de mare interes în teritoriul ITI, au fost eliberate avize în valoare de 12 milioane Euro. Până în acest moment sunt înregistrate la AFIR 11 milioane Euro, iar alocarea ITI este de 5 milioane Euro, fiind depășită cu mult valoarea alocării pentru ITI.

Are loc prezentarea Obiectivelor Strategice (Pilonii Strategiei), Alocărilor ITI DD, Situației Apelurilor de Proiecte și Stadiului Avizelor de Conformitate cu SIDD DD, de către Coordonatorul ADI ITI Delta Dunării, doamna D (Prezentare atașată).

DI. L: J a adresat conducerii ADI ITI DD următoarele întrebări: cât durează procedura de avizare și din totalul beneficiarilor care au aplicat, ca procent, câți beneficiari au luat acest aviz de conformitate și câți au fost respinși.

DI. II a răspuns că avizul se dă în maxim 1 zi și referitor la beneficiarii respinși, din cele aproximativ 600 de avize eliberate, aproximativ 1% au fost respinși, cei ce nu au îndeplinit un criteriu la submăsura 4.1 din cadrul PNDR, și anume sediul social în ITI. Însă, până la avizare ADI ITI DD

sprijină și oferă toate detaliile tuturor potențialilor beneficiari, acest lucru motivând rata mică de respingere la avizare.

Reprezentantul DG REGIO, doamna **I** solicită clarificări în ceea ce privește sprijinul oferit de ADI ITI DD atât beneficiarilor privați cât și beneficiarilor publici.

DI. I face referire la existența unui calendar, pus la dispoziție de către Autoritățile de Management, în baza căruia ADI ITI DD organizează întâlniri atât cu beneficiarii privați cât și cu cei publici pentru a le aduce la cunoștință tot ceea ce înseamnă conformitatea cu ghidul pentru care se solicită finanțare. ADI ITI DD este în permanență deschisă, în sensul că toate ghidurile care sunt în consultare sau definitive apar pe site-ul instituției și pe canalul de socializare facebook, totodată, se aduc la cunoștință și toate modificările pe care le efectuează sau pe care le solicită.

O altă clarificare solicitată de către **dl. L** a fost cu privire la documentele transmise de către beneficiari ADI ITI DD, dacă se trimite o fișă de proiect sau tot proiectul.

DI. I a răspuns că pe site-ul ITI există anexele ce trebuie completate. În aceste anexe e cuprinsă fișă de proiect și sunt trecute câteva detalii legate de proiectul respectiv. Beneficiarii trebuie să-și selecteze din indicatorii care se află în strategie.

DI. V: a întrebat în ce măsură ADI ITI Delta Dunării poate interveni sau ajuta având în vedere capacitatea administrativă insuficientă a beneficiarilor.

Reprezentantul DG REGIO, **dl. K**, solicită clarificări cu privire la numărul de proiecte respinse în cadrul procesului de avizare al ADI ITI DD și cu privire la beneficiul acestui proces de verificare, dacă rata de respingere este atât de mică.

Doamna **Dc** a precizat că ADI ITI DD nu are competențe de a intra pe evaluarea și pe verificarea condițiilor de eligibilitate. Din descrierile beneficiarilor experții ADI ITI DD își pot da seama dacă respectă sau nu condițiile impuse în ghidurile solicitantului. Beneficiarul poate fi respins pe administrativ din lipsa unui document. În cadrul Asociației nu se face o verificare administrativă a documentelor pe care ar trebui să le depună beneficiarul la cererea de finanțare.

DI. I a completat, spunând că orice beneficiar din zona publică vine la ADI ITI Delta Dunării în vederea discutării tuturor tipurilor de proiecte pe care le are în implementare. Există o discuție permanentă pe fiecare tip de proiect și se încearcă eliminarea eventualelor neconcordanțe. Interesul ADI ITI DD nu este să se ajungă la o avizare atâta timp cât există semnale cu privire la faptul că acel proiect nu poate fi depus mai departe, pentru ca nu este atins scopul dorit, astfel, în permanență, se încearcă rezolvarea problemelor pe care le au proiectele respective. Au fost situații când s-au solicitat clarificări înainte de obținerea acestor avize, iar potențialii beneficiari au răspuns la ele. ADI ITI DD nu poate spune la momentul de față că un proiect este foarte bun și poate fi implementat, pentru că analiza făcută este dintr-un cu totul și cu totul alt punct de vedere, și anume din cel al strategiei, practic, strategie ce trebuie implementată și nu programul efectiv, chiar dacă, într-un final, proiectul se depune pe un program anume. Obiectivul principal al ADI ITI DD este implementarea SIDD DD, având obligația de a-i sprijini pe toți potențialii beneficiari.

Reprezentantul DGPSMISCSEPE, **dl. G**, solicită clarificări cu privire la existența riscului de a avea un proiect finanțat dintr-un program anume care să nu se potrivească cu SIDD DD.

Doamna **Dc** precizează că toate axele prioritare pentru care există alocare ITI sunt corelate cu pilonii și obiectivele strategice din SIDD DD.

Reprezentantul DG REGIO, **dl. K**, mulțumește pentru precizările efectuate în cadrul întâlnirii, precizări ce au dus la înțelegerea mecanismului ITI Delta Dunării.

Doamna **Dc** aduce la cunoștință participanților existența în cadrul strategiei a unui capitol dedicat prioritizării proiectelor, după începerea perioadei de implementare, care stabilește proiectele cu prioritate ridicată, medie sau foarte mică, pe anumite criterii existente în strategie, dar

acele criterii neputând fi evaluate acum, la momentul actual. Ceea ce se urmărește, din perspectiva prioritizării, să fie realizate proiectele asociate unor tipuri de intervenții, însă ADI ITI DD nu poate impune anumite proiecte, neavând competență în acest sens. Un exemplu este prezentat: pe domeniul transporturilor, în strategie sunt trei domenii: podul ce asigură de la Nord la Sud pe teritoriul ITI legătura dintre Galați și Constanța, portul Tulcea și aeroportul Tulcea. Sunt trecute ca obiective relevante pentru teritoriul ITI în domeniul îmbunătățirii conectivității. Acestea sunt trecute din cadrul obiectivelor specifice din cadrul pilonilor. Acestea sunt urmărite și ținute în permanență în atenție pentru a putea fi realizate atunci când există oportunitatea, când programul și condițiile permit. În acest moment nu se face o prioritizare a proiectelor, se acordă un aviz de conformitate și se urmăresc, se trec indicatorii din Strategie, pe care ADI ITI DD trebuie să-i urmărească pentru încadrarea într-unul din piloni.

Intervenție pe acest subiect are și dl. I , precizând că ADI ITI DD nu selectează proiecte, în sensul că unul ia finanțare, iar altul nu. Au fost oferite explicații celor din zona publică, ce proiecte se pot face, iar ulterior, în implementare, din partea ADI ITI DD va exista o prioritizare de maniera implementării în ordine a proiectelor respective, de exemplu există un UAT care are o alimentare cu apă/canalizare și drum, nu se face întâi drumul și apoi alimentarea cu apă/canalizare. În acest sens ADI ITI DD înțelege prioritizarea investițiilor, și, în niciun caz, prioritizarea de maniera asigurării unor oportunități numai pentru anumite UAT-uri sau instituții publice. Cu atât mai mult pe zona privată unde concurența este reală și liberă.

Reprezentantul AM PNDR, doamna D , precizează că ADI ITI DD nu se poate substitui în agenția AM PNDR, în sensul de a evalua proiecte. Practic, ADI ITI DD emite acest aviz de conformitate cu Strategia, mai departe, evaluarea din perspectiva eligibilității efectuându-se de către AM PNDR. În cadrul PNDR există ghiduri specifice pentru beneficiarii din teritoriul ITI și acolo sunt precizate clar condițiile de eligibilitate, care sunt preluate din condițiile generale plus o condiție specifică cu privire la încadrarea finanțării în teritoriul ITI, aici intervenind ADI ITI DD cu avizul de conformitate a proiectului cu încadrarea acestuia în Strategie, deci, în niciun caz ADI ITI DD nu realizează o conformitate din punct de vedere a criteriilor de eligibilitate generale sau selecție, care se realizează la nivelul AM-ului.

Are loc prezentarea Stadiului Proiectelor Depuse, Portofoliului de Proiecte (repartizarea pe piloni, pe surse de finanțare) de către Coordonatorul ADI ITI Delta Dunării, doamna D (Prezentare atașată).

Coordonatorul ADI ITI DD, doamna D , referitor la stadiul proiectelor depuse, precizează că până în acest moment sunt 525 de proiecte din care: în evaluare sunt 512 proiecte, iar contractate sunt 13 proiecte. Ponderea cea mai mare este pe PNDR, unde pe submăsurile 4.1, 6.1, 6.2. dedicate mediului privat, sunt cele mai multe proiecte depuse. În ceea ce privește portofoliul de proiecte existent la nivelul ADI ITI DD, dacă în faza de elaborare a Strategiei erau colectate idei de proiecte, acum ADI ITI DD se află în faza în care există propuneri de proiecte care sunt concretizate, iar fiecare din acest proiect va trebui să corespundă și să se încadreze pe cei cinci piloni, care sunt identificați în cadrul SIDD DD. Există în portofoliu un număr de 621 de proiecte care sunt repartizate procentual pe piloni cu o valoare de 2,9 miliarde de Euro, deci cu mult mai mare decât este valoarea alocării ITI. Portofoliul acesta de proiecte este format din cei mai importanți beneficiari, excepție făcându-se pentru mediul privat, care poate avea un proiect maxim două. Există o foaie de parcurs prin care Asociația este actualizată cu stadiul pregătirii proiectelor. La nivelul POR, o mică statistică,

există 192 de proiecte din care 69 de proiecte au deja fie un studiu de fezabilitate fie o documentație de avizare.

dl. K solicită o clarificare cu privire la diferența dintre portofoliul de 621 de proiecte și cel de 515 proiecte.

Dna. D oferă răspuns, precizând că cele 621 de proiecte sunt cele care se află în portofoliul de proiecte ce urmează a fi implementate, iar cele 525 proiecte pentru care ADI ITI DD a dat avize, reprezintă numărul proiectelor aflate în evaluare. În acest portofoliu cele 621 de proiecte aparțin beneficiarilor publici, ARBDD și bisericilor, neincluzând cei privați.

Reprezentantul DG REGIO, dna I, adresează întrebarea "Pentru call-urile lansate încă din luna aprilie 2017, pe POR, câte proiecte (drumuri și turism) sunt depuse până în acest moment?"

Dna. L, reprezentant ADR Sud-Est, informează asupra faptului că pe axa 2.1, microîntreprinderi, lansată recent, au fost depuse 3 proiecte.

dl. I intervine precizând că pentru Prioritatea de Investiții 6.1, POR, proiectele pentru drumuri județene sunt în număr de 7 din care 5 ale CJ Tulcea și două ale CJ Constanța. Patru sunt finalizate și vor fi depuse cât de curând, al cincilea vizează drumul către Chilia, cel care leagă zona Delta Dunării de drumul European, iar Constanța are cele două drumuri, în momentul de față, în faza de avizare.

Dna. I solicită clarificări în ceea ce privește rolurile pe care le va juca ADI ITI DD în implementare, cum se va monitoriza contribuția acestor proiecte la îndeplinirea obiectivelor Strategiei și ce fel de tip de sprijin este nevoie pentru beneficiari.

Dna. D face precizarea că toți beneficiarii au identificat o firmă de consultanță pentru proiect, zona deficitară cu care ADI ITI DD s-a confruntat fiind cea care privește proiectanții din domeniul clădirilor de patrimoniu. Pe domeniul achizițiilor publice se vor face sesiuni de instruire cu beneficiarii la începutul anului 2018, conform calendarului activității ADI ITI DD. Există în activitatea Asociației, conform cererii de finanțare, 8 workshop-uri susținute de experții ADI ITI DD, cuprinzând informații privind implementarea, bugetarea proiectului, modul de solicitare a rambursărilor și tot ce ține de implementarea proiectului din punct de vedere tehnic și financiar.

În ceea ce privește portofoliul ARBDD-ului în parteneriat cu INCDD-ul, reprezentantul ARBDD face o enumerare a celor 16 proiecte din care 8 se află în stadiul de depunere a cererii de finanțare iar celelalte 8 în stadiul de inițiere.

La solicitarea **dl.R:**, reprezentantul INCDD face o prezentare a activității și a modului de funcționare a acesteia.

În opinia **dl. I**, vor trebui găsite soluții în cazul în care nevoile identificate din această zonă nu vor putea fi implementate în totalitate. Este vorba de o direcție și anume aceea de dezvoltare turistică și de protejare a biodiversității în Delta Dunării. În ceea ce privește protejarea biodiversității există soluții pentru rezolvare prin proiectele pe care le are ARBDD-ul în parteneriat cu INCDD-ul. Însă, pe partea de turism se discută de o conectivitate și de o infrastructură care, practic, nu prea există. O altă problemă o reprezintă modalitatea de rezolvare a infrastructurii de bază apă/canalizare în localitățile din zona Deltei ce au sub 2000 de locuitori (din 7 localități doar 2 au peste 2000 de locuitori, existând localități chiar și sub 1000 de locuitori - Rosetti, Maliuc, Crișan, Pardina, etc.). Ar trebui găsite soluții pentru rezolvarea acestei probleme, pentru că nu se poate discuta de turism în Delta Dunării fără apă, canalizare, drumuri, porturi și transport. În mod special, transportul în Delta se face doar pe apă atât pentru localnici cât și pentru turiști, iar pe această zonă nu a fost identificat niciun element care să sprijine transportul economic, ecologic și sustenabil în vederea protejării acestei zone a Deltei Dunării. Încă se mai face transport cu nave din anii 70, depășite din punct de

vedere tehnic și ecologic. Toate aceste aspecte au fost transmise, în permanență, către majoritatea AM-urilor, pentru că, fără a exista o abordare specifică în acest sens, nu se poate discuta de o implementare cu succes a instrumentului ITI.

DI. G: ... precizează faptul că Strategia Deltei Dunării stabilește obiective, planuri de acțiune și identifică portofolii de proiecte în conformitate cu nevoile identificate. Un program operațional este o sursă de finanțare. Se potrivește sau nu se potrivește. Atâta vreme cât se potrivește lucrurile merg înainte, se identifică ca și sursă de finanțare, acest lucru neînsemnând că strategia Deltei Dunării se va finanța doar din fonduri Europene. Nevoile particulare și foarte specifice vor putea găsi o altă sursă de finanțare. Rolul acestui comitet de monitorizare va fi tocmai să înțeleagă dacă nevoile Strategiei au și alte surse de finanțare și dacă factorii implicați pot ajuta sau să dea mesaje și către alte ministere sau gestionari de politici publice, că există o nevoie specifică pentru Delta Dunării.

DI. I: ... intervine susținând faptul că ADI ITI DD solicită posibilitatea de a ieși în afara programelor naționale dar nu în afara regulamentelor și directivelor Europene. Acesta este rolul ITI în momentul de față, iar Strategia nu înseamnă aplicarea în totalitate cu fonduri operaționale Europene, pentru că în primul rând se discută despre o Strategie până în 2030. De exemplu: pe măsură ce au fost purtate discuții cu instituțiile publice, cu unitățile administrative teritoriale, au fost identificate probleme care între timp au trecut pe alte zone de finanțare: proiecte trecute pe Compania Națională de Investiții, proiecte depuse pe Agenția Națională de Locuințe, proiecte depuse pe Programul Național de Dezvoltare Locală, proiecte discutate pe celelalte zone de colaborare transfrontalieră și pe partea de Program Marea Neagră SUERD.

O altă problemă ridicată a fost alocarea extrem de mică pe turism din cadrul POR. **Dna. D:** ... a precizat că există o nevoie stringentă în Delta Dunării, turismul fiind ramura ce va contribui în mod substanțial la dezvoltarea acestei zone. Ar trebui găsite soluții pentru o alocare mai mare pe acest domeniu, datorită faptului că există o problemă cu infrastructura de acces; nu înseamnă mari intervenții: un cheu, un ponton, lucrări hidrotehnice care să permită adâncimea suficientă acostării unei ambarcațiuni etc.. în localități precum Sulina, Crișan etc., Sulina este un oraș turistic deosebit de important, Crișan o localitate foarte importantă din punct de vedere turistic, unde turismul se dezvoltă excepțional. Se atrage atenția asupra faptului că este o nevoie reală a zonei Delta Dunării, iar transportul pe apă ar trebui reglementat la nivel național. Pentru astfel de subiecte ar trebui să existe flexibilizare din partea tuturor factorilor implicați. ADI ITI DD a avut toată deschiderea la PNDR, se dorește aceeași abordare și în cadrul celorlalte programe, de exemplu POIM, porturi (zona Delta Dunării fără porturi nu înseamnă nimic). În condițiile în care este pus indicatorul transportul de mărfuri containerizate într-un oraș precum Sulina nu o să aibă acel indicator. Este necesară purtarea unor discuții punctuale la nivel de programe și la nevoi reale.

Dna. D: ... face prezierea că subiectul cu privire la structura de apă uzată a fost abordat de foarte multe ori de ADI ITI DD și în special de zona aceasta din Deltă. În cadrul PNDR se pornește de la localități care sunt incluse în aglomerări de peste 2000 de locuitori echivalenți, aici nevorbind de populație efectivă, ci la capacitatea de preluare a infrastructurii de canalizare. S-a precizat faptul că acest aspect este cuprins în acordul de parteneriat și faptul că s-au încercat negocieri cu DG REGIO în vederea acceptării la eligibilitate și localitățile sub 2000 de locuitori echivalenți, dar fără succes. Soluția ar putea fi modificarea de program în cazul în care s-ar accepta la nivel național.

Reprezentantul AM POR, **dna. L:** ... , aduce la cunoștință faptul că până în acest moment Ghidul pentru 2.2 ITI nu a fost lansat și nici procedura pentru aprobarea criteriilor nu a fost lansată, tocmai din considerentul că este un teritoriu specific și s-a înțeles abordarea existentă la acest

nivel. Pe de altă parte există anumite condiționalități la nivelul programului ce trebuie respectate în condițiile în care domeniul 2.2 se adresează cu precădere domeniilor de competitivitate stabilite la nivel național. Așa cum s-a procedat pentru domeniul 2.1, unde s-a acordat prioritate la finanțare și s-au acordat punctaje suplimentare pentru acele coduri CAEN relevante pentru ITI Delta Dunării, așa se va proceda și pentru 2.2, inclusiv în ceea ce privește lista de coduri CAEN. Industria alimentară nu poate fi finanțată în cadrul POR, restricțiile vin din ceea ce privește Regulamentul de ajutor de stat. În ceea ce privește lărgirea listei codurilor CAEN, ar trebui purtată o discuție cu cei de la Comisia Europeană pentru că domeniul 2.2 este adresat tipurilor de intervenții care contribuie la domeniile de competitivitate stabilite în Strategia Națională de Competitivitate și atunci poate ar trebui avută o discuție pe această speță pentru aceste domenii.

Dna. D. l a întrebat reprezentantul AM POR dacă există posibilitatea de a transfera anumite sume de pe o axă pe alta, în cadrul alocării totale a POR.

Reprezentantul POR informează asupra faptului că a existat dintotdeauna disponibilitate din partea autorității de management de a veni în sprijinul ADI ITI DD. În ceea ce privește transferul de fonduri dintre axele prioritare, va trebui purtată o discuție cu cei de la comisie. Se conștientizează faptul că mutarea unor sume s-ar face de la prioritățile 1, 2, 3, 4 la 5, 6, 7, 8. Atâta timp cât se păstrează concentrarea tematică a fondurilor, lucrurile pot fi discutate.

Pe marginea acestui subiect, **dl. G.** precizează că se vorbește de realocări, de lărgiri în condițiile în care nu există contracte încheiate. În momentul în care un Program spune că vrea mai mulți bani pentru domeniul x sau y are în spate niște fapte concrete. Probabil că lucrurile vor evalua. Deocamdată sunt discuții la nivel teoretic și nimic concret.

Dna. Doina Surcel susține faptul că pe domeniul turismului, în special pe 7.1 nu se vorbește la nivel teoretic, pentru că au fost identificate locațiile unde ar fi oportun realizarea acestor infrastructuri de acces, existând chiar și o evaluare estimativă a costurilor, ba mai mult, au fost purtate discuții destul de aplicate, totodată, au fost identificate terenurile disponibile de către autoritățile locale, neexistând probleme pe ceea ce înseamnă proprietate.

Reprezentantul INCDD informează asupra faptului că pentru infrastructuri de cercetare, POC are o alocare de 60 de milioane Euro în ITI și pentru infrastructuri de cercetare sunt eligibile institute de cercetare clasificate A și A+, clasificare care conform legislației actuale nu mai există în România. Începând cu anul 2016 evaluarea institutelor se notează cu note și nu cu litere, ceea ce face ca unele entități, întâmplător localizate aici, să nu aibă șansa de a depune proiecte. Spre exemplu, există posibilitatea ca o infrastructură de cercetare, respectiv Centrul pentru studiul bolilor transfrontaliere, emergente și zoonozelor, considerată prioritate națională, la un moment dat, având în vedere că regiunea Deltei Dunării este dincolo de un paradis al păsărilor și o zonă prin care vectorii ai diverselor boli trec în fiecare an, să nu aibă șansa de a putea fi eligibil.

Reprezentantul AM POC, **dna. A**, asigură că va da curs solicitării reprezentantului INCDD, urmând a purta discuții cu reprezentanții Organismului Intermediar în ceea ce privește subiectul abordat. Totodată, face precizarea că apelurile se vor lansa până la sfârșitul anului.

Dna. D. intervine precizând ca AM POC cunoaște problema ridicată. Totodată, au fost purtate discuții și la Organismul Intermediar de cercetare, reprezentanții AM-ului susținând faptul că procesul acreditării institutelor este în standbv.

Reprezentantul DG REGIO, **dl. K.** n, aduce la cunoștință participanților faptul că există deschidere din partea DG REGIO în vederea flexibilizării acestui mecanism. Trebuie găsite cele mai potrivite măsuri care să conducă la satisfacerea nevoilor, trebuie să existe un echilibru între nevoia de rapiditate și de flexibilitate, fapt pentru care recomandarea pentru acest moment este

încercarea de a folosi toată flexibilitatea programelor fără a le schimba și dacă în timp se va simți nevoia de modificare a programelor, solicită ca ADI ITI DD împreună cu AM-urile să vină la Comisie cu un pachet de amendamente dacă modificările respective rămân în parametrii strategiei aprobate. Când au fost aprobate programele nu se știa de Strategia ITI, aceasta fiind aprobată la aproximativ 1 an după, adică august 2016. Nu vor fi puse obstacole, se dorește ca ADI ITI DD să funcționeze. Nu există nicio problemă în a finanța puncte de acostare, localități sub 2000 de locuitori, nu a fost niciodată intenția UE de a spune "nu avem așa ceva". Acum au fost identificate aceste probleme și dacă este așa, nu este niciun impediment în a le rezolva. Dacă apar situații deosebite, cum ar fi o biodiversitate de protejat, dacă există nevoi identificate din punct de vedere științific, DG REGIO va fi deschisă în vederea reconsiderării poziției dar nu pentru toată România, ci numai pentru această zonă. Se subliniază faptul că membrii DG REGIO nu se vor opune în rezolvarea unor astfel de probleme, asta neînsemnând o sfătuire pentru AM-uri să modifice în permanență programele, pentru că nu se vor putea aproba toate aceste modificări. Trebuie accelerat procesul de contractare, având în vedere faptul că doar 30 de milioane de Euro au fost contractate din 1 mld. de Euro, aprox. 3% din valoarea alocată, aceasta accelerare fiind prioritatea nr. 1 a tuturor factorilor implicați. La următorul Forum, ce se va organiza într-un an maxim, se dorește o cunoaștere a nivelului contractării și al absorbției. O țintă greu de atins pentru zona ITI va fi cheltuirea sumei de pe POR, cele 50 de milioane de Euro, până la sfârșitul anului următor. Există speranța că se va reuși acest lucru, cu toate că este o întârziere în privința absorbției fondurilor europene. Întrebarea este când se vor putea vedea primele proiecte și cât de repede ele pot fi implementate. Se dorește a se vedea aplicabilitatea lui ITI la nivel local și să existe adaptare pe măsură ce se merge înainte, toate acestea fără a pierde în vedere scopul principal al programelor.

Ca și concluzie, **dna. Daniela Ionescu** : salută deschiderea pe care o are DG REGIO în a accepta aceste discuții pe care ADI ITI DD să le aibă cu autoritățile de management în privința flexibilizării anumitor condiții, aplicându-le la particularitățile ITI. Totodată, se vor mai purta discuții punctuale în vederea rezolvării problemelor întâmpinate de beneficiarii din teritoriul ITI DD cu privire la condițiile impuse de programe.

Reprezentantul DG AGRI, **dl. Valeriu Gheorghiu** susține faptul că legat de flexibilizarea anumitor condiții, trebuie să existe mai întâi purtarea unor discuții mai clare la nivel național și o punere de acord, urmată, eventual, în pasul al doilea de o discuție cu reprezentanții Comisiei Europene. "Evident că programele pot fi modificate în anumite situații. În momentul în care ne confruntăm cu niște probleme și nu putem face unele lucruri pentru că suntem blocați de program, atunci putem iniția o modificare. Trebuie să fim conștienți că o modificare de program ar trebui să fie ultima soluție, pentru că presupune o birocrație care vine cu acest lucru. Dacă această modificare presupune și o modificare de alocări, atunci lucrurile se complică. Nu cred că din partea Comisiei există rețineri dar în același timp lucrurile trebuie clarificate clar."

Dl. Ionescu și Dna. Daniela Ionescu mulțumesc pentru mesajul ferm oferit de reprezentanții Comisiei Europene.